עדות הבאה מכח חזקה · פי' שאנו יודעין שהוא כהן מחמת הקורא אחריו שמוחזק לן שהוא לוי: **שקרא** אחריו לוי · לפירוש ר"י הלוי שפירש בגיטין (עמ: ושם) אם אין שם כהן נתפרדה תחילה שיקרא ישראל גדול לפני לוי יש לפרש הכא שקרא אחריו לוי קטן מישראל שקרא אחריו:

שקרא לפניו כהן · פירוש פעם אחת: **דרי** שאמר בני זה וכהן הוא · מדנקט בני זה וכהן הוא משמע שאינו יודע לו אם הוא בנו והוא בא להעיד שהוא בנו ושהוא כהן שאינו בן גרושה דאי יודע לו שהוא בנו הוה ליה למינקט בני זה כהן בלא וי"ו ותימה מ"כ יהא נאמן לכולי עלמא לתרומה ולויחסין במנו דאי בני אמר אינו בנו וי"ל דאע"ג דאיכא מנו לא מהימן גלדבריו קרוב הוא כדאמרינן בחולין (ימות דף מז. ושם) לדבריך כותי אתה ואין עדות לכותי ואין אדם נאמן לפסול את בנו ואע"ג דרבי קאמר בסמוך אני מאמינו להאכילו בתרומה אלמא אע"ג דקרוב הוא לדבריו נאמן במנו אתם ודאי מהימנינן ליה משום דאית ליה מנו אפי' דעיקר שהוא בנו אבל אבי אי מנו אי הוה ידעינן שהוא בנו ליכא מנו: **נאמן** להאכילו בתרומה · פירוש אע"ג דליכא אלא הוא שהוא קרוב דקסבר רבי אין מעלין מתרומה ליוחסין ואין נאמן להשיאו אשה פירוש להלמרף עם אחר להשיאו אשה כיון שהוא קרוב והשתא אתי שפיר הא דאמר ר' חייא אם אתה מאמינו יחידי להאכילו בתרומה אע"פ שהוא קרוב האמינהו עם אחר להשיאו אשה אבל אין לפרש דאין נאמן יחידי להשיאו אשה דפשיטא דאינו נאמן והא לא הוה אמר רבי חייא האמינהו לישא דלא משתמיט שום תנא למימר דעד אחד כשר ליוחסין והא נמי אין לפרש דנאמן עם אחר להאכילו בתרומה דאי הוה צריך שני עדים בתרומה א"כ הוה סבר דמעלין מתרומה ליוחסין ואם כן היכי מכשיר קרוב כיון דאינו נאמן להשיאו אשה וא"ת כיון דסבירא ליה דאין מעלין מתרומה ליוחסין אם כן היכי מוקמינן בהגוזל בתרא (כ"ק קיד:) ההיא דרבי דלקמן במסיח לפי תומו ונאמן בתרומה דרבנן אבל בתרומה דאורייתא לא מהימן והא לרבי כיון דס"ל דאין מעלין מתרומה ליוחסין אם כן ס"ל דמעלין מתרומה דרבנן לתרומה דאורייתא כדמשמע לעיל דכל היכא דאכיל בתרומה דרבנן אכיל נמי בתרומה דאורייתא וי"ל דהאי דמלרכינן למימר לעיל דמעלין מתרומה דרבנן לאלה דאורייתא או איפכא הייגו משום דלא תקשי למ"ד אין מעלין מגשיאות כפים ליוחסין אבל רב אשי בהגוזל אפשר דסבירא ליה כמ"ד מעלין ועוד נראה דלכולי עלמא בין למאן דאמר מעלין מתרומה ליוחסין בין למאן דאמר אין מעלין מעלין מתרומת דגן תירוש ויצהר של א"י ואפי' היא דרבנן לאלה דאורייתא כיון שבזמן המקדש היא דאורייתא אבל תרומת פירות או תרומת תו"ל אין מעלין לכ"ע אפי' לתרומת דגן תירוש ויצהר של א"י דרבנן דדוקא בתרומת א"י או אלה דאורייתא בסוריא אמר מעלין מדרבנן לדאורייתא אבל לא בבבל והיא הגוזל בתרא אייר בתרומת פירות או חולה לארץ וכן מתני' דלקמן דנאמנים להעיד בגוזלן מה שראו בקוטנן ומוקי לה בתרומה דרבנן הייגו בתרומת פירות או חולה לארץ ולמ"ד מעלין מתרומה ליוחסין אפי' מתרומת דגן תירוש ויצהר דא"י אפילו היא דרבנן מעלין דהא ר' יוסי ס"ל בפ' יולא דופן (נדה מו:) תרומה בזמן הזה דרבנן ודוקא משום דקסבר חולקין תרומה לעבד בלא רבו הוא דאית ליה דאין מעלין הא אי הוה סבר דאין חולקין הוה מודה דמעלין והא דאמר לעיל מעיקרא אכול בתרומה דרבנן *ולבסוף אכול בתרומה דאורייתא לא מכח שהיו אוכלין בגולה קדשי הגבול אוכלין בתרומה דאורייתא אלא משום שהיו נשאים כפים בגולה שמעלין מגשיאות כפים לתרומה דאורייתא אע"ג דהרי אתם בחזקתכם במה הייתם אוכלין בגולה כו' משמע שמכח אכילה היה מתירו אין לומר בכך ולההוא ליגא דקאמר בתרומה דרבנן אכול בדאורייתא לא אכול מה שלא הטעם מגשיאות כפים לתרומה דאורייתא הייגו משום דריש חזקייהו: **נאמן** להאכילו בתרומה · הקשה ריב"ם דתנן בפרק עשרה יוחסין (קידושין דף עמ: ושם) מי שיצא הוא ואשתו למדינת הים וכשחזר הביא עמו בנים ומתה אשתו צריך להביא ראיה על בניו ואינו נאמן להאכילם בתרומה כדמוכח התם בגמ' דתניא התם הביא ראיה על הגדולים א"צ ראיה על הקטנים ואמר רשב"ל עלה לא שנו אלא בקדשי הגבול אבל ליוחסין לא ואיכי קאמר רבי הכא דאב נאמן להאכילו בתרומה ומיירי דרבי תנא הוא ופליג ור"ת אומר דהסיא דקדושין אתיא כר' יהודה דאמר אין מעלין לכהונה ע"פ עד אחד וקדשי הגבול דהתם הייגו לכל דבר קדושה כגון תרומה וגשיאות כפים ויוחסין והא דקאמר התם* אבל ליוחסין לא הייגו יוחסין לקורבה כגון לסקול ולשרוף על ידו כדמסיק התם ר' יוחנן אמר אף ליוחסין ואזדא ר' יוחנן לטעמיה דאמר סוקלין על החזקות ה) [ת"ל הכא באשתו עמו דאין צריך להביא ראיה כדאמר התם]: **שבידו** להאכילו בתרומה. ג) תימה איך נאמן אומו על תרומה בהאי אין בידו להאכילו אחר מיתה וא"כ אין זה מנו כמו שמצינו בים נוחלין (ב"ב קכז:) גבי בכור ובפרק בתרא דקדושין (דף עח:) דתניא יכיר יכירנו לאחרים מכאן אמר רבי יהודה נאמן אדם לומר זה בני בכור כו' למאי הלכתא אי לתת לו פי שנים אינו בני אמיתה ליה מתנה מי לא יהיב ליה לא צריכא בנכסים שנפלו לו כשהוא גוסס אלמא אי לאו קרא לא הוה נאמן אפי' שאין בידו וי"ל דלא דמי דהכא כיון דנאמן להאכילו בחייו משום דבידו סברא הוא דנאמן אפילו לאחר מיתה: ובמסיח

[דליכא למימר ליוחסין להשיאו אשה דהא לרבי יהודה במקום שנאמן להאכילו תרומה נאמן גם להשיא אשה דמעלין מתרומה ליוחסין. ת"י]

[ולפ"ז גרסינן לעיל שפיר כי מסקינן מתרומה ליוחסין הכ"מ בתרומה דאורייתא כו' ומ"מ אינו סותר לאייתו דהשתא נמי יכול לומר דאי לא תימא הכי היכי מוי פרסי ידייהו הא אתו לאוקיינהו לתרומה דאורייתא ועוד דהשתא לאאי פירושא פשיטא ליה דאלמודא דאין מעלין מתרומה דרבנן דת"ל אפי' לדאורייתא וכ"ש ליוחסין לאב"א ע"כ אינו רואה ואין מוזר מדבריו דמעיקרא לא הכיא ראיה מתרומה אלא משום דאכיל מדאורייתא. ת"י]

[מכות ה:]

[פירושו תמצא ברש"י סנהדרין ע. ד"ה מצא וכו' אבינו של ר"י וכו' על שם יפיו]

[ולגמרא - נראה אות כפיו, שאת הידן עליו שנאה אות כפיו יצא כאילו אותנו ראינו אותו מגילה כב.] [אשר כך נאבקו בתרומה כאו הבל אקרה ברואה ברואה אותו נראה אות כפיו עי' רבי לעיל כה. ד"ה "לא לתרומה"]

[מגילה כב.]

[ר"ל לאיש ישראל]

לאו כולהו סלוק · רובן נשתרו בבבל דכתיב "כל הקהל כאחד ארבע רבוא" (עזרא ב) : **ועדות** · אם באו עדים שהוא כהן שמכירין את אביו ואת אמו : **ועדות חזקה היא** · בתמיה וכי עדות חזקה קרי ליה: **עדות הבאה מכח חזקה** · העדות נקבל **ונתכיון בתרומה** כאילו ראיתיה אבן לאותה חזקה שזה הטעיד : **או בחזקת שהוא גדול** · כדאמרינן בעלמא *(ניפין דף עמ:) רב קרי בבהכי ואע"ג דלאו כהן הוה : **שקרא אחריו לוי** · ואי לאו כהן הוא אין לוי קורא אחריו דאמרינן במסכת גיטין (שם) "אם אין שם כהן נתפרדה תחילה" ומפרשינן דאין לוי קורא במקום שאין כהן ויש מפרשים "נתפרדה התחילה"=שבמקום שאין כהן אם רואה ישראל גדול לפני לוי קורא, ודוקא דאין שם כהן אבל היכא דאיכא כהן לא נתפרדה התחילה ולא יקרא ישראל גדול לפני לוי, והכא כהן אחר הוה התם הלכך אי לאו דהאי, כהן הוה, לא הוה לוי קרי אבתריה : **שקרא לפניו כהן** · ואי לאו דהאי לוי הוא לא היה קורא שני אלא שניהן - שניהם כהנים היו קורין לפניו והוא שניהן דהכי אמרינן במסכת גיטין "אם אין שם לוי קורא כהן במקומו": **לוויה** · לתת לו מעשר ראשון : **ואם אין שם גורן** · אם אין שם זורעי תבואה במקומו : **זימנין** · פעם אחרת : **דוד** · ריש לקיש : **חוייה לרבי אלעזר בישות** · החזיר פניו ונסתכל ברבי אלעזר בעין רעה שהבין שמפי ר' יוחנן שמע לשון זה ולשאמר לשון זה לא אמרה בשם רבי יוחנן לפיכך לא קיבלה הימנו: **להשיאו אשה** · שמא ממזר או נתין הוא : **שיש בידו להאכילו תרומה** · שהרי הוא כהן והכל חולקין לו תרומה : והטבילוני

עדות הבאה מכח חזקה · פי' שאנו יודעין שהוא כהן מחמת הקורא אחריו שמוחזק לן שהוא לוי : **שקרא** אחריו לוי · לפירוש ר"י הלוי שפירש בגיטין (עמ: ושם) אם אין שם כהן נתפרדה תחילה שיקרא ישראל גדול לפני לוי יש לפרש הכא שקרא אחריו לוי קטן מישראל שקרא אחריו:

שקרא לפניו כהן · פירוש פעם אחת: **דרי** שאמר בני זה וכהן הוא · מדנקט בני זה וכהן הוא משמע שאינו יודע לו אם הוא בנו והוא בא להעיד שהוא בנו ושהוא כהן שאינו בן גרושה דאי יודע לו שהוא בנו הוה ליה למינקט בני זה כהן בלא וי"ו ותימה מ"כ יהא נאמן לכולי עלמא לתרומה ולויחסין במנו דאי בני אמר אינו בנו וי"ל דאע"ג דאיכא מנו לא מהימן גלדבריו קרוב הוא כדאמרינן בחולין (ימות דף מז. ושם) לדבריך כותי אתה ואין עדות לכותי ואין אדם נאמן לפסול את בנו ואע"ג דרבי קאמר בסמוך אני מאמינו להאכילו בתרומה אלמא אע"ג דקרוב הוא לדבריו נאמן במנו אתם ודאי מהימנינן ליה משום דאית ליה מנו אפי' דעיקר שהוא בנו אבל אבי אי מנו אי הוה ידעינן שהוא בנו ליכא מנו: **נאמן** להאכילו בתרומה · פירוש אע"ג דליכא אלא הוא שהוא קרוב דקסבר רבי אין מעלין מתרומה ליוחסין ואין נאמן להשיאו אשה פירוש להלמרף עם אחר להשיאו אשה כיון שהוא קרוב והשתא אתי שפיר הא דאמר ר' חייא אם אתה מאמינו יחידי להאכילו בתרומה אע"פ שהוא קרוב האמינהו עם אחר להשיאו אשה אבל אין לפרש דאין נאמן יחידי להשיאו אשה דפשיטא דאינו נאמן והא לא הוה אמר רבי חייא האמינהו לישא דלא משתמיט שום תנא למימר דעד אחד כשר ליוחסין והא נמי אין לפרש דנאמן עם אחר להאכילו בתרומה דאי הוה צריך שני עדים בתרומה א"כהוה סבר דמעלין מתרומה ליוחסין ואם כן היכי מכשיר קרוב כיון דאינו נאמן להשיאו אשה וא"ת כיון דסבירא ליה דאין מעלין מתרומה ליוחסין אם כן היכי מוקמינן בהגוזל בתרא (כ"ק קיד:) ההיא דרבי דלקמן במסיח לפי תומו ונאמן בתרומה דרבנן אבל בתרומה דאורייתא לא מהימן והא לרבי כיון דס"ל דאין מעלין מתרומה ליוחסין אם כן ס"ל דמעלין מתרומה דרבנן לתרומה דאורייתא כדמשמע לעיל דכל היכא דאכיל בתרומה דרבנן אכיל נמי בתרומה דאורייתא וי"ל דהאי דמלרכינן למימר לעיל דמעלין מתרומה דרבנן לאלה דאורייתא או איפכא הייגו משום דלא תקשי למ"ד אין מעלין מגשיאות כפים ליוחסין אבל רב אשי בהגוזל אפשר דסבירא ליה כמ"ד מעלין ועוד נראה דלכולי עלמא בין למאן דאמר מעלין מתרומה ליוחסין בין למאן דאמר אין מעלין מעלין מתרומת דגן תירוש ויצהר של א"י ואפי' היא דרבנן לאלה דאורייתא כיון שבזמן המקדש היא דאורייתא אבל תרומת פירות או תרומת תו"ל אין מעלין לכ"ע אפי' לתרומת דגן תירוש ויצהר של א"י דרבנן דדוקא בתרומת א"י או אלה דאורייתא בסוריא אמר מעלין מדרבנן לדאורייתא אבל לא בבבל והיא הגוזל בתרא אייר בתרומת פירות או חולה לארץ וכן מתני' דלקמן דנאמנים להעיד בגוזלן מה שראו בקוטנן ומוקי לה בתרומה דרבנן הייגו בתרומת פירות או חולה לארץ ולמ"ד מעלין מתרומה ליוחסין אפי' מתרומת דגן תירוש ויצהר דא"י אפילו היא דרבנן מעלין דהא ר' יוסי ס"ל בפ' יולא דופן (נדה מו:) תרומה בזמן הזה דרבנן ודוקא משום דקסבר חולקין תרומה לעבד בלא רבו הוא דאית ליה דאין מעלין הא אי הוה סבר דאין חולקין הוה מודה דמעלין והא דאמר לעיל מעיקרא אכול בתרומה דרבנן *ולבסוף אכול בתרומה דאורייתא לא מכח שהיו אוכלין בגולה קדשי הגבול אוכלין בתרומה דאורייתא אלא משום שהיו נשאים כפים בגולה שמעלין מגשיאות כפים לתרומה דאורייתא אע"ג דהרי אתם בחזקתכם במה הייתם אוכלין בגולה כו' משמע שמכח אכילה היה מתירו אין לומר בכך ולההוא ליגא דקאמר בתרומה דרבנן אכול בדאורייתא לא אכול מה שלא הטעם מגשיאות כפים לתרומה דאורייתא הייגו משום דריש חזקייהו: **נאמן** להאכילו בתרומה · הקשה ריב"ם דתנן בפרק עשרה יוחסין (קידושין דף עמ: ושם) מי שיצא הוא ואשתו למדינת הים וכשחזר הביא עמו בנים ומתה אשתו צריך להביא ראיה על בניו ואינו נאמן להאכילם בתרומה כדמוכח התם בגמ' דתניא התם הביא ראיה על הגדולים א"צ ראיה על הקטנים ואמר רשב"ל עלה לא שנו אלא בקדשי הגבול אבל ליוחסין לא ואיכי קאמר רבי הכא דאב נאמן להאכילו בתרומה ומיירי דרבי תנא הוא ופליג ור"ת אומר דהסיא דקדושין אתיא כר' יהודה דאמר אין מעלין לכהונה ע"פ עד אחד וקדשי הגבול דהתם הייגו לכל דבר קדושה כגון תרומה וגשיאות כפים ויוחסין והא דקאמר התם* אבל ליוחסין לא הייגו יוחסין לקורבה כגון לסקול ולשרוף על ידו כדמסיק התם ר' יוחנן אמר אף ליוחסין ואזדא ר' יוחנן לטעמיה דאמר סוקלין על החזקות ה) [ת"ל הכא באשתו עמו דאין צריך להביא ראיה כדאמר התם]: **שבידו** להאכילו בתרומה. ג) תימה איך נאמן אומו על תרומה בהאי אין בידו להאכילו אחר מיתה וא"כ אין זה מנו כמו שמצינו בים נוחלין (ב"ב קכז:) גבי בכור ובפרק בתרא דקדושין (דף עח:) דתניא יכיר יכירנו לאחרים מכאן אמר רבי יהודה נאמן אדם לומר זה בני בכור כו' למאי הלכתא אי לתת לו פי שנים אינו בני אמיתה ליה מתנה מי לא יהיב ליה לא צריכא בנכסים שנפלו לו כשהוא גוסס אלמא אי לאו קרא לא הוה נאמן אפי' שאין בידו וי"ל דלא דמי דהכא כיון דנאמן להאכילו בחייו משום דבידו סברא הוא דנאמן אפילו לאחר מיתה: ובמסיח

[ועיין סיעד תוס' קדושין פ. ד"ה לא שנו] ג) [ועוד קשה לר"י דאין זה מינו טוב שאם יוליכו בגורן ויתן לו מלקו הרי יפסיד והשתא דקאמר שהוא כהן מוטל כל אחד מלקו ואין לפרש שבידו להאכילו בתרומה בשפה שהעיד שהיה יכול לומר אינו בני וכהן הוא דא"כ להשיאו אשה נמי ניתמא הכי. בתוס' לא תירץ והתירוץ שבפנים מלאתי]. ת"י

[ר"ל לאיש ישראל]

[מגילה כב.]

[מכות ה:]

[פירושו תמצא ברש"י סנהדרין ע. ד"ה מצא וכו' אבינו של ר"י וכו' על שם יפיו]

[ולגמרא - נראה אות כפיו, שאת הידן עליו שנאה אות כפיו יצא כאילו אותנו ראינו אותו מגילה כב.] [אשר כך נאבקו בתרומה כאו הבל אקרה ברואה ברואה אותו נראה אות כפיו עי' רבי לעיל כה. ד"ה "לא לתרומה"]

[ולפ"ז גרסינן לעיל שפיר כי מסקינן מתרומה ליוחסין הכ"מ בתרומה דאורייתא כו' ומ"מ אינו סותר לאייתו דהשתא נמי יכול לומר דאי לא תימא הכי היכי מוי פרסי ידייהו הא אתו לאוקיינהו לתרומה דאורייתא ועוד דהשתא לאאי פירושא פשיטא ליה דאלמודא דאין מעלין מתרומה דרבנן דת"ל אפי' לדאורייתא וכ"ש ליוחסין לאב"א ע"כ אינו רואה ואין מוזר מדבריו דמעיקרא לא הכיא ראיה מתרומה אלא משום דאכיל מדאורייתא. ת"י]

[דליכא למימר ליוחסין להשיאו אשה דהא לרבי יהודה במקום שנאמן להאכילו תרומה נאמן גם להשיא אשה דמעלין מתרומה ליוחסין. ת"י]

[ר"ל לאיש ישראל]

[מגילה כב.]

[מכות ה:]

[פירושו תמצא ברש"י סנהדרין ע. ד"ה מצא וכו' אבינו של ר"י וכו' על שם יפיו]

[ולגמרא - נראה אות כפיו, שאת הידן עליו שנאה אות כפיו יצא כאילו אותנו ראינו אותו מגילה כב.] [אשר כך נאבקו בתרומה כאו הבל אקרה ברואה ברואה אותו נראה אות כפיו עי' רבי לעיל כה. ד"ה "לא לתרומה"]

[ולפ"ז גרסינן לעיל שפיר כי מסקינן מתרומה ליוחסין הכ"מ בתרומה דאורייתא כו' ומ"מ אינו סותר לאייתו דהשתא נמי יכול לומר דאי לא תימא הכי היכי מוי פרסי ידייהו הא אתו לאוקיינהו לתרומה דאורייתא ועוד דהשתא לאאי פירושא פשיטא ליה דאלמודא דאין מעלין מתרומה דרבנן דת"ל אפי' לדאורייתא וכ"ש ליוחסין לאב"א ע"כ אינו רואה ואין מוזר מדבריו דמעיקרא לא הכיא ראיה מתרומה אלא משום דאכיל מדאורייתא. ת"י]

[דליכא למימר ליוחסין להשיאו אשה דהא לרבי יהודה במקום שנאמן להאכילו תרומה נאמן גם להשיא אשה דמעלין מתרומה ליוחסין. ת"י]